voorjaarstrek | herfsttrek

Aankomst *Arrival* Waddenzee / Waddengebied

Soort *Species*	Vanuit *from Direction*	Aantal *Number*	Verblijf *Stop-over*
Januari			
Kleine rietgans	Nederland, België	**30 000**	tijdens koude winters pas vanaf februari of maart, voornamelijk in de Deense Waddenzee
Februari			
Pijlstaart	West-Afrika, Middellandse Zee, West-Europa	**22 000**	tot in april
Kievit	West-Europa	**35 000**	tot in maart; veel kieviten broeden ook in het Waddengebied
Kanoet	West-Europa	**450 000**	komen aan in februari/maart, blijven tot begin mei (Groenlandse/Canadese populatie)
Zilvermeeuw	Centraal- en West-Europa	**40 000**	tot in maart; velen blijven om te broeden
Maart			
Aalscholver	Centraal- en West-Europa	**16 000**	tot in april; velen blijven om te broeden
Lepelaar	West-Afrika/Zuidwest-Europa	**5 000**	blijven tot in september om te broeden
Brandgans	Nederland	**400 000**	tot in mei; meer dan 5 000 paren blijven om te broeden
Rotgans	Kust van Frankrijk, Zuid-Engeland en Nederland	**225 000**	tot in mei; de eersten arriveren al vóór maart
Wintertaling	West-Europa	**18 000**	tot midden april
Slobeend	West-Africa, Zuidwest-Europa	**3 000**	tot in april; velen blijven om te broeden
Scholekster	Centraal- en West-Europa	**enkele 10 000**	voegen zich bij de overwinteraars
Kluut	Portugal, West-Frankrijk	**21 500**	de meesten broeden in het Waddengebied en blijven tot in september of langer
Bontbekplevier	Noordwest-Africa, Zuidwest-Europa	**5 000**	tot in april; 1 000 paren blijven om te broeden
Goudplevier	Atlantische kust van Zuidwest-Europa	**> 50 000**	tot begin mei in de kwelders en binnendijkse weilanden
Zilverplevier	Kust van West-Europa, westelijke Middellandse Zee	**30 000**	tot in mei
Drieteen-strandloper	Atlantische kust van West-Europa	**5 000**	tot in mei
Bonte strandloper	Kust van West-Europa tot Noord-Afrika	**1 000 000**	tot in mei, sommige komen al in februari
Grutto	West-Africa, Zuidwest-Europa	**6 000**	blijven tot in juli om te broeden
Rosse grutto	West-Europa	**45.000**	tot begin mei (Scandinavisch-Russische populatie)
Wulp	West-Europa	**25 000**	tot in april; voegen zich bij de overwinteraars; een paar honderd paren blijven om te broeden
Tureluur	West-Africa	**30 000**	lokale broedvogels, blijven tot in juli
Kokmeeuw	Centraal-/West-Europa	**250 000**	de meesten blijven om te broeden
Stormmeeuw	Centraal- en West-Europa	**50 000**	voegen zich bij de vaste populatie van 100 000 overwinteraars
Kleine mantelmeeuw	Kust van West-Africa en Zuidwest-Europa	**160 000**	blijven tot in september om te broeden
April			
Strandplevier	Noordwest-Africa, westelijke Middellandse Zee	**700**	tot in september; blijven bijna allemaal om te broeden
Zilverplevier	West-Africa	**100 000**	tot in mei
Kemphaan	Tropisch Africa, West-Europa	**3 000**	tot in mei; meestal in drassige binnendijkse gebieden
IJslandse grutto	Marokko, Zuidwest Europa	**500**	tot in mei
Rosse grutto	West-Africa	**300 000**	deels tot eind mei
Regenwulp	West-Africa	**3 000**	tot half mei
Zwarte ruiter	Tropisch Africa	**10 000**	alleen korte rustpauze van eind april tot half mei
Tureluur	West-Africa, West-Europa	**35 000**	tot in mei
Groenpootruiter	Tropisch Africa	**10 000**	tot begin mei
Steenloper	Kust van West-Africa, West-Europa	**10 000**	tot eind mei
Grote stern	Kust West-Afrika	**40 000**	de meesten broeden in het Waddengebied
Visdief	Kust West-Afrika	**35 000**	de meesten broeden in het Waddengebied
Noordse stern	Kust van West-Afrika tot Antarctica	**20 000**	de meesten broeden in het Waddengebied
Dwergstern	Kust van West-Afrika	**2 500**	de meesten broeden in het Waddengebied

Soort *Species*	Vanuit *from Direction*	Aantal *Number*	Verblijf *Stop-over*
Mei			
Bontbekplevier	Kust van West-Afrika	**35 000**	tot eind mei/begin juni
Kanoet	Kust van West-Afrika	**400 000**	tot eind mei, gedeeltelijk tot begin juni (Siberische populatie)
Drieteen-strandloper	Atlantische kust van West-Europa tot Zuid-Afrika	**50 000**	tot eind mei/begin juni
Kleine strandloper	West-Africa, Zuidwest Europa	**1 000**	half mei; meestal in brakke getijdegebieden
Krombek-strandloper	West-Africa, Zuidwest-Europa	**2 000**	half mei; meestal in brakke getijdegebieden
Breedbek-strandloper	Noord-Africa, Zuid-Europa	**300**	half mei; meestal in brakke getijdegebieden
Lachstern	Kust van West-Africa	**80**	broeden bijna allemaal in één kleine kolonie in het Waddengebied
Juni			
Bergeend	Noordwest-Europa	**250 000**	zoeken ruigebied op, vooral in het Waddengebied van Dithmarschen (Duitsland); tot in september
Kemphaan	Noord-Siberië, Noord-Scandinavië	**5 000**	tot in oktober; sommige komen pas in juli aan
Wulp	Noordwest-Rusland, Scandinavië	**250 000**	tot in oktober
Zwarte ruiter	Noordwest-Rusland, Scandinavië	**20 000**	tot in september
Juli			
Aalscholver	Noord- en Oost-Europa	**25 000**	tot in oktober
Eidereend	Oostzee	**250 000**	ruien in het Waddengebied en overwinteren daar ook
Scholekster	Witte Zee, Scandinavië	**400 000**	vanaf eind juli; van augustus t/m oktober hoogste aantallen in het Waddengebied
Kluut	Oostzee	**1 500**	tot in september
Bontbekplevier	Noord-Scandinavië, Noord-Rusland, IJsland, Groenland	**38 000**	tot in september
Kievit	Oost- en Noord-Europa	**220 000**	tot in het najaar; komen naar het Waddengebied om te ruien na het broedseizoen
Kanoet	Noord-Siberië, Groenland, Canada	**850 000**	Siberische kanoet tot in augustus, Groenlandse/Canadese kanoet tot in oktober
Drieteen-strandloper	Groenland, het noordoosten van Canada, Noord-Siberië	**30 000**	tot en met augustus/september; jonge vogels komen vanaf half augustus
Kleine strandloper	Noord-Scandinavië, Noordwest-Rusland	**1 000**	in juli gedurende enkele weken (volwassenen)
Krombek-strandloper	Noord-Siberië	**15 000**	tot in augustus; jonge vogels komen vanaf half augustus
Bonte strandloper	Noord-Siberië tot Noord-Scandinavië	**1 200 000**	tot in het najaar; volwassen vogels ruien, jonge vogels komen aan vanaf augustus
Breedbek-strandloper	Noordwest-Rusland, Noord-Scandinavië	**100**	volwassen vogels; tot eind juli
Watersnip	Noord-Europa	**enkele 100 000**	tot in het najaar; goed verborgen (weinig vogels zijn zichtbaar)
Rosse grutto	Noord-Scandinavië, Noordwest-Rusland	**125 000**	tot in het najaar; sommige overwinteren
	Noord-Siberië	**350 000**	tot in augustus
Regenwulp	Scandinavië, Noordwest-Rusland	**5 000**	tot in augustus
Tureluur	Scandinavië, Noordwest-Rusland, IJsland	**70 000**	tot in augustus/september; ongeveer 25 000 vogels uit IJsland overwinteren in het Waddengebied
Groenpootruiter	Scandinavië	**30 000**	tot in september
Steenloper	Groenland, het noordoosten van Canada, Scandinavië, Noordwest-Rusland	**12 000**	tot in oktober; een deel vertrekt al in augustus naar West-Afrika
Kokmeeuw	Noord-/Oost-Europa	**200 000**	tot in oktober; immigratie vanuit de noordelijke broedgebieden
Stormmeeuw	Oostzeegebied, zuidelijk Scandinavië	**180 000**	tot in november; voegen zich bij de broedvogels in het Waddengebied
Zilvermeeuw	Oostzee, Scandinavië	**30 000**	tot in november
Grote mantelmeeuw	Oostzee, Scandinavië, Noord-Atlantisch gebied	**12 000**	tot in november
Augustus			
Smient	Noordwest Siberië tot Noordwest Europa	**330 000**	een deel tot in november; velen overwinteren in het Waddengebied
Wintertaling	Noord-Rusland, Scandinavië, Oostzee	**45 000**	tot in november
Pijlstaart	Noordwest-Siberië, Noord-Rusland, Scandinavië	**32 000**	tot in november
Slobeend	Noord- en Oost-Europa	**5 500**	tot in november
Goudplevier	Noord-Rusland, Scandinavië	**120 000**	tot en met december (hoogste aantal in oktober)
Zilverplevier	Noord-Siberië, Noordwest-Rusland	**100 000**	tot in september
Kleine strandloper	Noord-Scandinavië, Noordwest-Rusland	**2 000**	jonge vogels; tot in september
Breedbek-strandloper	Noordwest-Rusland, Noord-Scandinavië	**100**	jonge vogels
September			
Brandgans	Oostzee	**20 000**	tot in oktober/november
Rotgans	Noord-Siberië (Taymir)	**85 000**	tot eind oktober
IJslandse grutto	IJsland, Zuidwest-Noorwegen	**500**	sommige al vanaf juli; tot in november
Oktober			
Kleine rietgans	Spitsbergen	**50 000**	tot in november; vooral in het Deense Waddengebied
Brandgans	Noordwest-Rusland	**600 000**	een deel tot in november; velen overwinteren in het Waddengebied

Deze poster biedt een overzicht van de belangrijkste watervogelsoorten die in de loop van een jaar tijdelijk in het Waddengebied verblijven, tijdens hun tocht langs de Oost-Atlantische trekroute. De cijfers hebben betrekking op het gehele Waddengebied van Nederland, Duitsland en Denemarken en zijn gebaseerd op het 'Trilateral Monitoring and Assessment Programme' van de drie landen. De cijfers geven slechts ruwweg het aantal vogels weer dat op een bepaald moment aankomt en weer vertrekt. De redenen hiervoor zijn dat aankomst of vertrek vaak verspreid zijn over meer dan één maand, het verschillende populaties vogels betreft, en de aantallen van jaar tot jaar veranderen. Deze veranderingen kunnen een natuurlijke oorzaak hebben of gevolg zijn van menselijk gedrag. De oorzaken kunnen zich voordoen in het broedgebied, tijdens de trektocht, in het Waddengebied of in het overwinteringsgebied.

© WWF Duitsland, Berlijn
Contact: WWF Wattenmeerbüro, husum@wwf.de, www.wwf.de/watt of www.wwf.de/watt/voegel
1e Nederlandse editie, maart 2019,
vertaling van een Duitse poster (1e editie, 2016)
Gedrukt op 100% gerecycled papier
Layout: Liebmann Feine Grafik, Lübeck
Gesponsord door:

voorjaarstrek | herfsttrek

Vertrek *Departure* Waddenzee / Waddengebied

Soort *Species*	Bestemming *to Destination*	Aantal *Number*	Opmerkingen *Notes*
Februari			
Kleine rietgans	Spitsbergen	**50 000**	vertrek vanaf februari; tussenstop in Noorwegen
Bergeend	Noordwest-Europa	**180 000**	winterpopulatie, vertrek tot in maart; 6 500 paren blijven om te broeden
Eidereend	Oostzee	**180 000**	winterpopulatie, vertrek februari-maart; 10 000 paren blijven om te broeden
Maart			
Smient	Noordwest-Europa tot Noordwest-Siberië	**250 000**	winterpopulatie; vertrekt tot eind maart
Scholekster	Zuid-Scandinavië, Oostzee	**300 000**	winterpopulatie; een deel vertrekt vanaf maart
Kievit	Noord-Europa	**35 000**	velen blijven broeden in het Waddengebied
Stormmeeuw	Scandinavië, Oostzee	**100 000**	velen blijven broeden in het Waddengebied
Zilvermeeuw	Scandinavië, Oostzee	**3 0 000**	ongeveer 80 000 paren broeden in het Waddengebied
April			
Aalscholver	Noord- en Oost-Europa	**5 000**	
Brandgans	Oostzee	**20 000**	vertrek tot medio april
Wintertaling	Scandinavië, Noord-Rusland, Oostzee	**18 000**	
Pijlstaart	Scandinavië tot Noord-Siberië	**22 000**	een klein deel blijft gedurende de zomer in het Waddengebied
Slobeend	Noord- en Oost-Europa	**1 500**	
Scholekster	Scandinavië, Witte Zee	**100 000**	vertrek tussen eind april en eind mei; 40 000 paren broeden in het Waddengebied
Kluut	Oostzee	**1 500**	
Bontbekplevier	Noord-Europa	**3 000**	
Zilverplevier	Noordwest-Rusland	**30 000**	
Wulp	Scandinavië, Noordwest-Rusland	**250 000**	vertrekken ca. 10–25 april
Tureluur	IJsland	**25 000**	

Soort *Species*	Bestemming *to Destination*	Aantal *Number*	Opmerkingen *Notes*
Mei			
Brandgans	Noordwest-Rusland	**570 000**	vertrek ca. 10–20 mei
Rotgans	Noord-Siberië (Taymir)	**225 000**	vertrek ca. 20–25 mei met een tussenstop bij de Witte Zee
Bontbekplevier	Noord-Scandinavië, Noord-Rusland, IJsland, Groenland	**35 000**	vertrek eind mei/begin juni
Goudplevier	Scandinavië en Noord-Rusland	**85 000**	alle vogels vertrekken begin mei
Zilverplevier	Noordwest-Rusland tot Noord-Siberië	**150 000**	vertrek medio mei – eind mei
Kanoet	Groenland, Noordoost-Canada	**450 000**	vertrek begin mei; vliegen over IJsland en Noorwegen naar het broedgebied
	Noord-Siberië	**400 000**	vertrek eind mei/begin juni
Drieteen-strandloper	Groenland, Noordoost-Canada, Noord-Siberië	**60 000**	een deel vertrekt pas vanaf begin junii
Kleine strandloper	Noord-Scandinavië, Noordwest-Rusland	**1 000**	
Krombek-strandloper	Noord-Siberië	**2 000**	
Bonte strandloper	Noord-Scandinavië tot Noord-Siberië	**1 000 000**	hoe noordoostelijker het broedgebied, des te later het vertrek in mei
Breedbek-strandloper	Noordwest-Rusland, Noord-Scandinavië	**300**	
Kemphaan	Scandinavië tot Noord-Siberië	**3 000**	
IJslandse grutto	IJsland, Zuidwest-Noorwegen	**500**	
Rosse grutto	Noord-Scandinavië, Noordwest-Rusland	**125 000**	begin mei
	Noord-Siberië	**350 000**	eind mei; tot 10 000 blijven gedurende de zomer
Regenwulp	Scandinavië, Noordwest-Rusland	**3 000**	begin mei
Zwarte ruiter	Scandinavië, Noordwest-Rusland	**10 000**	laatste vertrek tot 15 mei
Tureluur	Scandinavië, Noordwest-Rusland	**35 000**	tot eind mei; hoe noordelijker het broedgebied, des te later het vertrek
Groenpootruiter	Scandinavië	**10 000**	
Steenloper	Groenland, Noordoost-Canada, Scandinavië, Noordwest-Rusland	**10 000**	eerste helft van mei; een aantal blijft tot eind mei
Juli			
Breedbek-strandloper	Middellandse Zee, Noord-Afrika	**100**	volwassen vogels
Grutto	West-Africa, Zuid-West Europa	**6 000**	West-Europese populatie neemt sterk af
Tureluur	West-Afrika	**40 000**	vertrek lokale broedvogels
Grote Stern	Kust van West-Afrika	**40 000**	een aantal blijft tot in september
Visdief	Kust van West-Afrika	**35 000**	
Noordse stern	West-Afrikaanse tot Antarctische kust	**20 000**	
Augustus			
Kanoet	Kust van West-Afrika	**400 000**	eind augustus
Drieteen-strandloper	Kust van West- tot Zuid-Afrika	**30 000**	jonge vogels vertrekken later; een aantal vogels overwintert ook
Kleine strandloper	Zuidwest-Europa, West-Afrika	**1 000**	vertrek van volwassen vogels
Krombek-strandloper	Zuidwest-Europa, West-Afrika	**20 000**	vertrek van volwassen vogels; in september vertrekken de jonge vogels
Breedbek-strandloper	Middellandse Zee, Noord-Afrika	**100**	jonge vogels
Grutto	West-Afrika	**360 000**	
Regenwulp	West-Afrika	**5 000**	
Lachstern	Kust van West-Afrika	**100**	
Dwergstern	Kust van West-Afrika	**2 500**	
September			
Lepelaar	Zuidwest-Europa, West-Afrika	**7 500**	
Bergeend	Noordwest-Europa	**50 000**	verspreiden zich vanuit het ruigebied; 200 000 overwinteren in het Waddengebied
Eidereend	Oostzee	**70 000**	na het ruien
Kluut	Portugal, West-Frankrijk	**21 500**	enkele duizenden blijven in milde winters aan de Nederlandse kust
Bontbekplevier	Zuid(west)-Europa, Noord- en West-Afrika	**40 000**	
Strandplevier	Noordwest-Afrika, westelijke Middellandse Zee	**800**	
Zilverplevier	Atlantische kust tot West-Afrika	**100 000**	in milde winters blijven tot 50 000 vogels in het Waddengebied
Kleine strandloper	Zuidwest-Europa, West-Afrika	**2 000**	vertrek van jonge vogels
Zwarte ruiter	Tropisch Afrika	**20 000**	een aantal tot in november
Tureluur	West-Afrika, Middellandse Zee, West-Europa	**45 000**	25 000 overwinteren in de Waddengebied
Groenpootruiter	Britse eilanden, westelijke Middellandse Zee, West-Afrika	**30 000**	
Kleine mantelmeeuw	Kust van West-Afrika en Zuidwest-Europa	**200 000**	
Oktober			
Aalscholver	Centraal- en West-Europa	**30 000**	enkelen overwinteren in het Waddengebied
Rotgans	Kust van Zuid-Engeland, Nederland, Frankrijk	**75 000**	10 000 overwinteren in het Waddengebied
Scholekster	West-Europa	**enkele 10 000**	ca. 500 000 overwinteren in het Waddengebied
Kanoet	West-Europa	**450 000**	tot 150 000 kunnen in milde winters in het Waddengebied blijven
Drieteen-strandloper	Atlantische kust van West- tot Zuid-Europa	**5 000**	enkele duizenden overwinteren in het Waddengebied

Soort *Species*	Bestemming *to Destination*	Aantal *Number*	Opmerkingen *Notes*
Bonte strandloper	Kust van West-Europa tot Noord-Afrika	**1 200 000**	in milde winters blijft een deel in het Waddengebied
Kemphaan	Tropisch Afrika	**5 000**	
Watersnip	Tropisch Afrika	**enkele 100 000**	
Wulp	West-Europa	**80 000**	ca. 250 000 overwinteren in het Waddengebied
Steenloper	Noordwest-Europa (voornamelijk Britse eilanden)	**12 000**	ca. 8 000 overwinteren in het Waddengebied
Kokmeeuw	Centraal-/West-Europa	**450 000**	ca. 50 000 overwinteren in het Waddengebied
November			
Kleine rietgans	Nederland, België	**30 000**	
Brandgans	Nederland (binnenland)	**400 000**	ca. 200 000 overwinteren in het Waddengebied
Smient	Kust van West-Europa	**80 000**	in milde winters blijven meer dan 250 000 vogels in het Waddengebied
Wintertaling	West-Europa	**45 000**	
Pijlstaart	West-Europa, Middellandse Zee, West-Afrika	**32 000**	in milde winters blijven bijna 30 000 vogels in het Waddengebied
Slobeend	Zuidwest-Europa, West-Afrika	**8 000**	
Kievit	West-Europa	**220 000**	gestaag vertrek; bij mild weer blijven enkele tienduizenden vogels tot in december
IJslandse grutto	Zuidwest-Europa, Marokko	**500**	blijven vaak tot de eerste vorst
Rosse grutto	West-Europa	**45 000**	tot 80 000 vogels overwinteren in het Waddengebied
Stormmeeuw	Centraal- en West-Europa	**130 000**	meer dan 100 000 overwinteren in het Waddengebied
Zilvermeeuw	Centraal- en West-Europa	**40 000**	meer dan 150 000 overwinteren in het Waddengebied
Grote mantelmeeuw	Centraal- en West-Europa	**12 000**	ca. 10 000 overwinteren in het Waddengebied
December			
Goudplevier	Atlantische kust van Zuidwest-Europa	**90 000**	in milde winters blijven tot 30 000 vogels in het Waddengebied

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

De Waddenzee Werelderfgoed sinds 2009

WADDENZEE WERELDERFGOED

THE WADDEN SEA FLYWAY INITIATIVE

IWSS

WWF

Werelderfgoed Waddenzee: het 'Centraal Station' voor kustvogels op de Oost-Atlantische trekroute

WWF-Fahrplanposter_A1_NL_print.indd 1 04.04.19 11:34